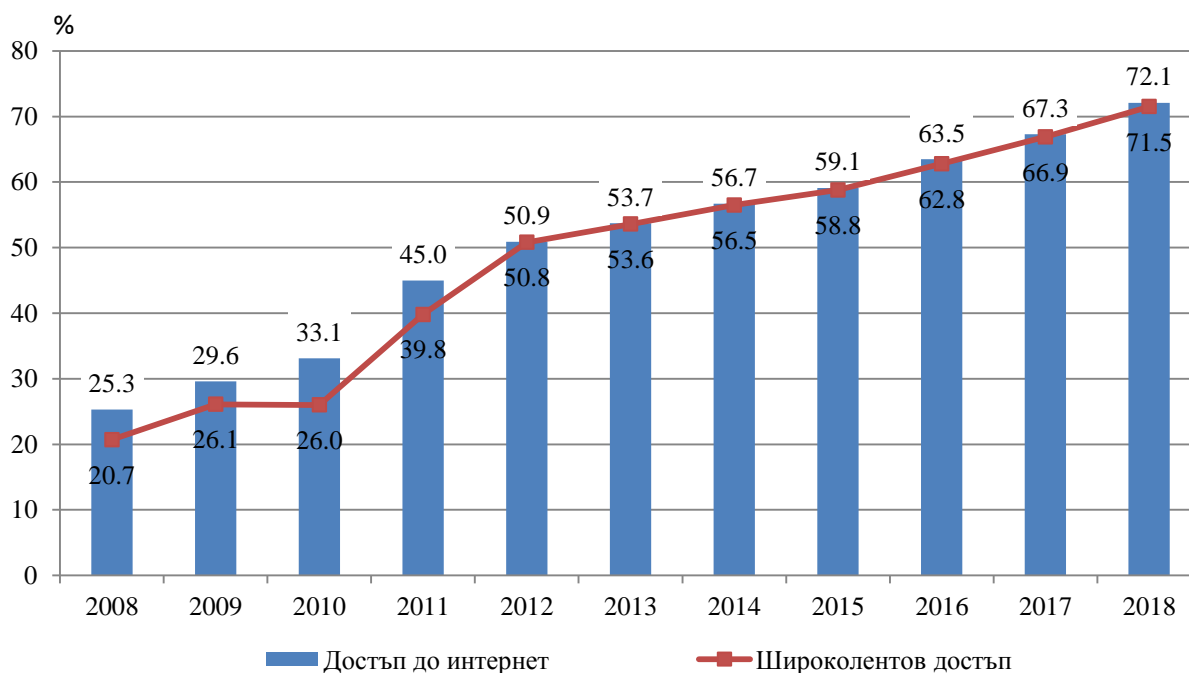

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕТО НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОБЩЕСТВО В ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

Резултатите от проведеното през 2018 г. изследване за използването на информационно-комуникационни технологии (ИКТ) в домакинствата и от лицата показват, че 72.1% от домакинствата в България имат достъп до интернет¹ в домовете си, като е отбелязан ръст от 4.8 процентни пункта спрямо предходната година. Същевременно 71.5% от домакинствата са с осигурена бърза и надеждна широколентова връзка, която освен фиксирана кабелна връзка включва и интернет връзка чрез мрежата на мобилните телефонни оператори (фиг. 1).

Фиг. 1. Относителен дял на домакинствата с достъп до интернет и широколентов достъп до интернет

През 2018 г. с най-висок относителен дял на домакинства с достъп до интернет е Югозападният район (75.3%), а след него се нареждат Североизточният и Южният централен район, съответно със 73.9 и 73.7%. Домакинствата от Югоизточния и Северния централен район, където с достъп до интернет са съответно 70.0 и 68.5% от домакинствата, изостават от средната стойност за страната. Най-нисък е относителният дял на домакинствата с достъп до интернет в Северозападния район - 65.2%.

Домакинствата с деца използват по-активно глобалната мрежа, като 89.5% от тях имат достъп до интернет при 66.4% за домакинствата без деца.

¹ Достъпът до интернет може да бъде осъществен чрез различни видове устройства - напр. настолен компютър, лаптоп, таблет, мобилен телефон или смартфон, игрова конзола, смарт телевизор, четец на електронни книги и други.

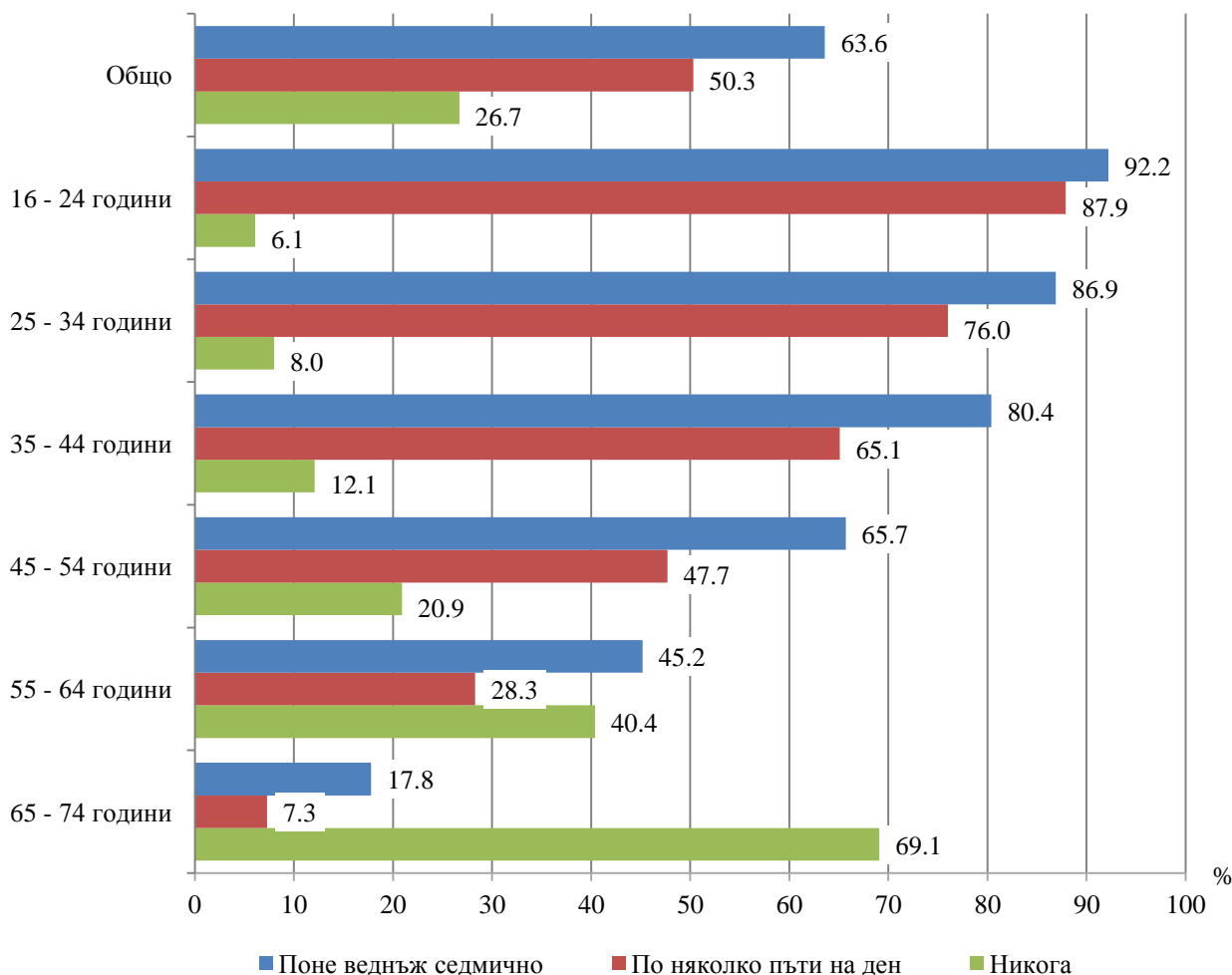
Използване на интернет

През 2018 г. 63.6% от населението на възраст между 16 и 74 навършени години използва интернет всеки ден или поне веднъж седмично на работа, вкъщи или на друго място, а всеки втори българин (50.3%) се възползва от ресурсите на глобалната мрежа по няколко пъти на ден.

Най-активни потребители на интернет са младите хора на възраст между 16 и 24 години, като 92.2% от тях използват интернет всеки ден или поне веднъж седмично. С увеличаването на възрастта намаляват желанието и необходимостта от присъствие в глобалната мрежа и 17.8% от лицата на възраст между 65 и 74 години сърфират редовно.

Въпреки динамичното развитие на информационните технологии в България повече от една четвърт (26.7%) от хората никога не са използвали интернет (фиг. 2).

Фиг. 2. Честота на използване на интернет от лицата по възраст през 2018 година

Мъжете са по-активни при редовното използване на интернет в сравнение с жените - съответно 64.9 и 62.4%.

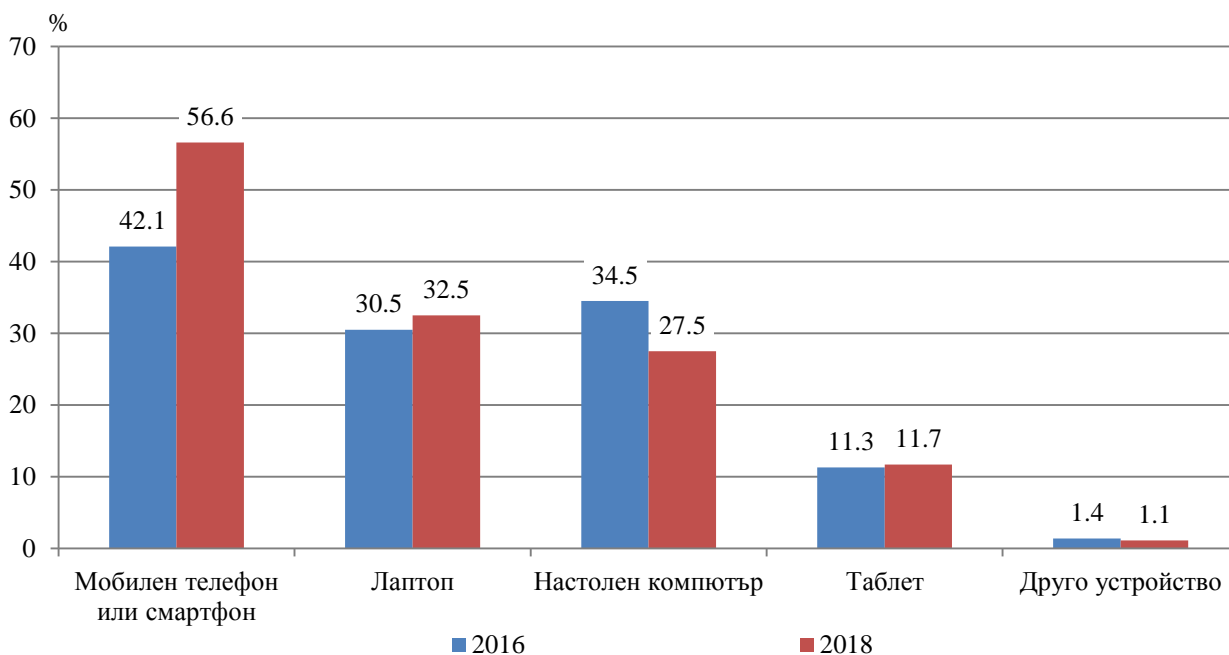
www.nsi.bg

Значителни са различията при редовно използващите интернет по образование - 89.6% от лицата с висше образование и 37.7% от лицата с основно или по-ниско образование използват редовно глобалната мрежа.

Трудовият статус също се отразява върху активността на населението в глобалната мрежа. Най-често я използват учащите се (незаети), 98.6% от които сърфират редовно, а при работещите (наети и самостоятелно заети) относителният дял е 80.8%. Почти половината безработни (45.1%) също използват редовно интернет.

Най-предпочитаното устройство за достъп до интернет е мобилният телефон (вкл. смартфон), който се използва от 56.6% от населението на възраст между 16 и 74 навършени години. Употребата на настолен компютър бележи спад и през 2018 г. 27.5% от лицата са го използвали за сърфиране в интернет (фиг. 3).

Фиг. 3. Относителен дял на лицата, които са използвали интернет през последните три месеца, по видове устройства

Лицата най-често използват глобалната мрежа с цел комуникация и забавление, като 53.9% провеждат телефонни или видеоразговори по интернет (чрез използване на приложения като Viber, WhatsApp, Skype, Facetime), а 51.4% участват в социални мрежи (Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat и др.). Почти еднакъв е делът на използвалите глобалната мрежа за намиране на информация за стоки или услуги (43.0%) и на тези, които са изпращали/получавали е-поща (40.0%). Всеки трети на възраст между 16 и 74 години (31.2%) слуша музика онлайн, а 24.7% търсят информация, свързана със здравето. Най-малко са използвали интернет, за да си запишат час при лекар чрез уебсайт или приложение - 3.5% (табл. 1).

1. Относителен дял на лицата, които са използвали интернет за лични цели през последните три месеца, по видове дейности и по пол през 2018 година

(Проценти)

www.nsi.bg

	Общо	Мъже	Жени
Разговори или видеоразговори	53.9	55.0	52.8
Участие в социални мрежи	51.4	51.1	51.6
Намиране на информация за стоки или услуги	43.0	42.1	43.9
Изпращане/получаване на електронна поща	40.0	39.4	40.5
Слушане на музика онлайн	31.2	34.9	27.6
Търсене на информация, свързана със здравето	24.7	17.1	32.2
Гледане на видеосъдържание от услуги за видеосподеляне	23.7	26.3	21.3
Гледане на телевизия в интернет	16.4	18.8	14.0
Играене или изтегляне на игри	14.2	18.5	10.0
Продажба на стоки или услуги	8.2	8.6	7.9
Интернет банкиране	7.4	7.6	7.1
Гледане на видео по заявка от платени услуги	6.1	6.7	5.5
Записване на час при лекар чрез уебсайт или приложение	3.5	2.2	4.6

Резултатите от изследването показват, че 17.9% от населението на възраст между 16 и 74 навършени години използва складово пространство в интернет за съхранение на документи, снимки, музика, видео или други файлове.

Потребители на облачни услуги са 19.0% от мъжете и 16.9% от жените. Младежите на възраст от 16 до 24 години са най-активните ползватели на този вид услуга (35.7%), следвани от лицата на възраст от 25 до 34 години (30.3%).

Взаимодействие на лицата с публични институции

През 2018 г. 22.2% от лицата използват глобалната мрежа за взаимодействие с органите на държавната и местната власт. Най-значителен е дялът на тези, които са получавали информация от уебсайт на публичната администрация (17.1%), следвани от подалите попълнени формуляри, декларации и други официални документи онлайн (9.5%) през последните 12 месеца.

При използването на предлаганите онлайн услуги от публичната администрация жените са по-активни от мъжете - съответно 22.7 и 21.8%.

Електронна търговия

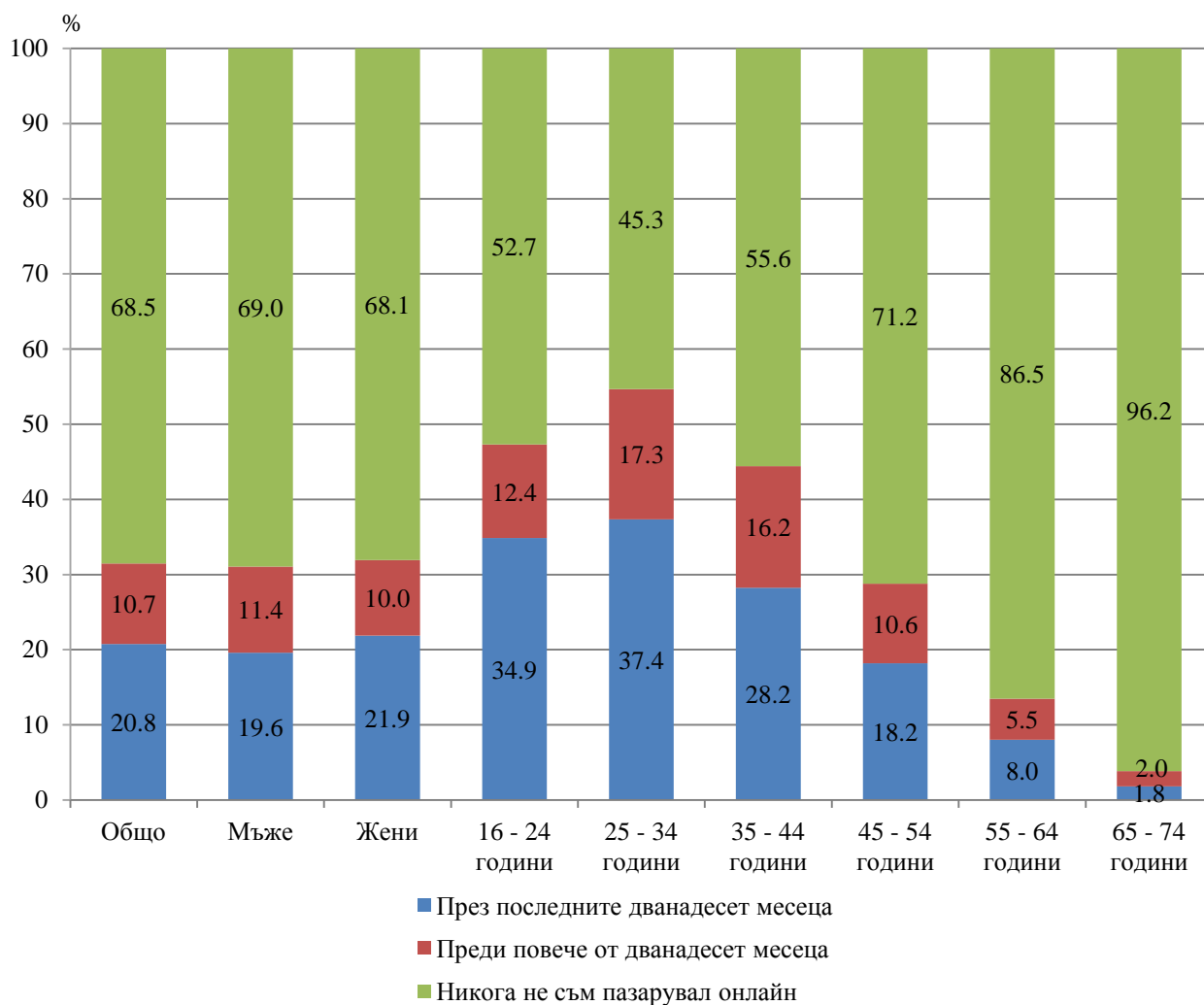
През 2018 г. дялът на лицата, които пазаруват онлайн за лични цели, достига 20.8%¹. Най-активни при поръчването/купуването на стоки или услуги онлайн са хората във възрастовите групи 16 - 24 и 25 - 34 години с относителни дялове съответно 34.9 и 37.4%, докато едва 1.8% от населението на възраст 65 - 74 години прави поръчки по интернет. Жените пазаруват онлайн повече от мъжете - съответно 21.9 и 19.6% (фиг. 4).

Фиг. 4. Структура на лицата, които са поръчвали/купували стоки или услуги за лични цели по интернет, по пол и възраст през 2018 година

¹ Относителен дял на лицата на възраст между 16 и 74 навършени години, които са купували или поръчвали стоки или услуги по интернет през последните 12 месеца.

www.nsi.bg

www.nsi.bg

Най-много от пазарувалите по интернет (75.8%) са купували дрехи и спортни стоки, 32.7% са поръчвали стоки за дома, а 19.1% са правили разходи, свързани с пътувания или хотелски резервации. Почти еднакъв е броят на купувалите онлайн билети за различни събития (кино, театър, концерти, спортни събития) и електронно оборудване (вкл. фотоапарати, мобилни телефони, черна техника и т.н.), съответно 15.7 и 15.3% от пазарувалите по интернет. Най-малко хора са закупили по интернет компютърни и видеоигри, компютърен софтуер и ъпгрейди (3.3%), както и филми и музика (вкл. видео по заявка) - 3.2%.

Повечето от онлайн потребителите купуват стоки или услуги от търговци от България (87.5%), но немалко пазаруват и от търговци от други европейски страни (35.3%) или от други страни извън ЕС - 17.2%.

Доверие, сигурност и поверителност в интернет

Масовото навлизане на цифровите технологии в ежедневието ни, разнообразието на използваните устройства и непрекъснатата свързаност с интернет ни изправят пред нови предизвикателства, отнасящи се до безопасността в интернет. През 2018 г. в изследването беше включен модул, чиято цел е да събере данни за способността и уменията на лицата да защитават личната си информация онлайн. Резултатите показват, че от лицата на възраст между 16 и 74 навършени години, които са използвали интернет през последните 12 месеца:

- 57.6% се идентифицират чрез потребителско име и парола при използване на услуги в интернет за лични цели (напр. онлайн банкиране, публични услуги, онлайн пазаруване);
- 35.9% използват профила си в социална медия за вход при използване на друга онлайн услуга;
- 10.9% прилагат по-сложни и сигурни методи за идентификация като процедури, свързани с използването на мобилен телефон, цифров сертификат, електронен подпис, токен устройство и др.;
- 38.4% посочват, че не използват методи или процедури за електронна идентификация, докато сърфират.

Смартфонът е предпочитано устройство за достъп до интернет и през 2018 г. 54.6% от лицата използват такова устройство за лични цели, като от тях:

- 55.6% го защитават чрез софтуер като антивирусно или антиспам приложение, или защитна стена, които са инсталирани автоматично или са вградени в операционната система, а 12.8% са инсталирали или са се абонирали за такова приложение сами;
- 33.7% не използват или не знаят дали използват приложение за сигурност и защита на смартфона си;
- 76.5%, посочват, че не са претърпели загуба на информация, документи, снимки и други данни в резултат на вирус или други зловредни програми;
- 35.5% поне веднъж са ограничавали или отказвали достъп на различни приложения до лична информация, съхранявана на смартфона им (напр. местоположение, списък с контакти, снимки).

ИКТ на работното място

www.nsi.bg

Използването на информационни и комуникационни технологии вече е ежедневие и много от дейностите на работното място не могат да бъдат осъществени бързо и ефективно без тях. Резултатите от проведеното през 2018 г. изследване показват, че:

- 38.5% от наетите и самостоятелно зетите лица посочват, че използват компютър, лаптоп, смартфон, таблет или друго преносимо устройство поне веднъж седмично по време на служебните си дейности;
- 8.0% използват друго компютризирано оборудване или машини на работното си място;
- 29.6% считат, че уменията им, свързани с използването на компютри, софтуер или приложения, отговарят на техните задължения, 8.3% посочват, че имат умения, за да се справят с по-трудни задачи, а 2.0% преценяват, че се нуждаят от допълнително обучение, за да извършват служебните си задължения.

Най-често по време на работа лицата разменят имейли или въвеждат информация в бази данни (27.3%), създават или редактират електронни документи (22.9%), както и използват специфичен работен софтуер (напр. за проектиране, анализ на данни, обработване и др.) - 15.2%. Най-малко наети или самостоятелно зети разработват или поддържат информационни системи или софтуер (2.0%) (фиг. 5).

Фиг. 5. Относителен дял на наетите или самостоятелно зетите лица, които използват компютри или друго компютризирано оборудване на работното място по видове дейности през 2018 година

Цифрови умения

Резултатите от изследването показват, че повече от половината лица на възраст между 16 и 74 навършени години (54.9%) не са посещавали курсове или други форми на обучение с цел да подобрят уменията си, свързани с използването на компютър, софтуер или приложения през последните 12 месеца. Безплатно онлайн обучение или самообучение са провели 8.4%. По време на работа са се учили от колега, ръководител или ментор 4.5%, а 1.9% са участвали в обучение, заплатено или осигурено от техния работодател.

Методологични бележки

Изследването за използване на информационно-комуникационни технологии (ИКТ) в домакинствата и от лицата е част от Европейската статистическа програма и се провежда ежегодно в България от 2004 г. съгласно Регламент (ЕС) № 808/2004 на Европейската комисия. Основната му цел е получаване на надеждни сравними данни, които да отразяват разпространението и използването на ИКТ на национално и европейско ниво.

Обект на изследването са домакинствата и лицата в домакинствата. Единица на наблюдение са всички обикновени домакинства и лицата в тях на възраст от 16 до 74 навършени години. През 2018 г. са анкетирани 4 223 домакинства, избрани на случаен принцип, и 9 275 лица в тези домакинства на възраст от 16 до 74 години. Методът на анкетиране е персонално интервю, проведено от анкетатор, служител на НСИ. Анкетната карта съдържа няколко модула, които събират информация за наличие и използване на интернет от домакинствата и лицата, електронно правителство, електронна търговия, ИКТ на работното място, цифрови умения, споделена икономика и др., както и въпроси, свързани със социално-демографските характеристики на домакинствата и лицата.

Фиксираната широколентова връзка включва DSL, ADSL, VDSL, LAN, кабелен модем CATV, оптичен кабел, сателит, обществен Wi-Fi и други.

Под **мобилна широколентова връзка** се разбира интернет връзка чрез мобилната телефонна мрежа (3G или 4G), чрез използване на SIM карта или флашка за мобилен интернет, мобилен телефон или смартфон като точка за достъп.

Смартфонът представлява мобилен телефон, който разполага с операционна система и чрез него е възможен достъп до интернет.

Повече информация и данни от изследванията за използването на информационно-комуникационни технологии в домакинствата и от лицата, както и анкетна карта за изследването през 2018 г., могат да бъдат намерени на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/2722>) и в Информационна система „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=240).